

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію Афанасьєва М. В., Салашенко Т. І. «Теоретико-прикладні аспекти сталого розвитку електроенергетики України».

Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2022. 224 с.

Сучасний стан функціонування електроенергетики України вказує на її фізичну та моральну зношеність, вкрай низьку енергоефективність, невідповідність сучасним екологічним стандартам, низьку маневровість, вузьку технологічну та ресурсну диверсифікацію, а також ізольованість. Відсутність дієвих державних управлінських рішень щодо розв'язання цих проблем пов'язується із недосконалістю теоретичного, методичного та практичного підґрунтя для формування сталого розвитку електроенергетики України, що зумовило проведення комплексного міждисциплінарного дослідження та написання монографії, метою якої є саме обґрунтування теоретико-прикладних аспектів забезпечення сталого розвитку електроенергетики України в контексті її інтеграції в європейський енергетичний простір.

Досягнення означеної мети потребувало від авторів постановки та вирішення таких основних завдань: 1) проаналізувати стан і тенденції розвитку електроенергетики країни та розробити методичний підхід до оцінки сталості її розвитку в регіональному енергопросторі; 2) визначити передумови формування, тенденції та перспективи розвитку 3D-моделі електроенергетики країни; 3) сформулювати прогноз сталого розвитку електроенергетики країни; 4) визначити теоретичне забезпечення організації сталого розвитку електроенергетики країни; 5) обґрунтувати методичне забезпечення вибору пріоритетних напрямів сталого розвитку електроенергетики країни.

Наукові результати монографії полягають у розробленні теоретичних, методичних і прикладних засад сталого розвитку електроенергетики України, зокрема у:

– розробленому методичному підході до оцінки сталості розвитку електроенергетики країни, що передбачає виокремлення соціальних, економічних та екологічних складових її розвитку та дозволяє оцінити конкурентні переваги та ризики її функціонування в регіональному енергопросторі;

– порівняльному аналізі особливостей формування 3D-моделі електроенергетики України та Німеччини, що дозволяє визначити науково-практичний базис її впровадження в національну практику;

– сформованих прогнозах розвитку електроенергетики країни, які передбачають оцінку запасу наявно доступних потужностей для кожної години прогнозного навантаження, їх гнучкості та адекватності розвитку, що дозволяють обґрунтувати пріоритетні напрямки її сталого розвитку;

– обґрунтованому теоретичному забезпеченні організації ринку потужностей, що передбачають виокремлення його двох сегментів – ринку традиційної та ринку альтернативної потужностей, упровадження яких дозволяє забезпечити цільовий вектор сталого розвитку електроенергетики країни;

– розробленому методичному забезпеченні вибору пріоритетних напрямів сталого розвитку електроенергетики країни, що передбачає оцінку їх інвестиційної привабливості у площині «цінність – вартість – чистота» електроенергії, що дозволяє вийти на цільовий вектор її розвитку.

Достовірність отриманих наукових результатів ґрунтується на:

а) використанні загальнонаукових і спеціальних методів економічного дослідження, зокрема: *декомпозиції та порівняння* – для ретроспективного аналізу тенденцій розвитку електроенергетики України в європейському просторі; *аналізу життєвого циклу, інтегрального показника та рейтингового аналізу* – для оцінювання сталості розвитку електроенергетики України в європейському просторі; *індукції та дедуції* – для узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду особливостей формування 3D-моделей електроенергетики; *GTAP-E-моделювання* – для оцінки економічних перспектив і ризиків упровадження 3D-моделі в електроенергетиці країни; *регресійного аналізу, сезонності та сценарного моделювання* – для формування прогнозів роз-

витку електроенергетики; *системний, комплексний підхід* – для обґрунтування теоретичних положень організації ринку потужностей; *нормованої вартості електроенергії* – для оцінки інвестиційної привабливості різних технологій електрогенерації; *графічний* – для візуалізації результатів дослідження;

б) аналітичному опрацюванні чинної нормативно-правової бази України, її міжнародних зобов'язань, економіко-статистичної та інституційної баз енергетичної політики держави у сфері електроенергетики. Інформаційною базою дослідження стали законодавчі акти Верховної Ради України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, Міністерства енергетики України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, нормативної бази Європейської Комісії та Енергетичного співтовариства; Agency for the Cooperation of Energy Regulators, European Association for the Cooperation of Transmission System Operators for Electricity, International Energy Agency, International Renewable Energy Agency, статистичні й інформаційні дані Державної служби статистики України, Європейського статистичного бюро, національного та зарубіжних операторів ринку, операторів систем передачі, матеріали міжнародних аналітичних і рейтингових агенцій та інші;

в) критичному аналізу та узагальненню результатів численних наукових розробок вітчизняних і зарубіжних учених, які працюють над питаннями сталого розвитку електроенергетики в національному господарстві, зокрема над теоретичними, методологічними, методичними, прикладними питаннями формування конкурентного ринку електроенергії.

Теоретична цінність результатів монографії полягає у формуванні концептуальних основ сталого розвитку електроенергетики, а також у розробці теоретичних положень організації ринку потужностей країни. Методична цінність – у розробці методичного підходу до оцінки сталості розвитку електроенергетики, аналітичному забезпеченні порівняння особливостей формування 3D-моделі електроенергетики країн; методичному забезпеченні вибору пріоритетних технологій сталого розвитку електроенергетики країни. Практична цінність – у здійсненні та проведенні поглибленого комплексного аналізу електроенергетики України в європейському енергопросторі; високому ступені готовності науково-прикладних розробок до масштабного використання в практиці державного управління електроенергетикою країни.

Монографія характеризується логічною структурованістю, концептуальною цілісністю та глибиною проникнення у суть проблеми. Монографія містить: вступ, три розділи та список використаних джерел. Матеріали монографії не містять помилок у викладенні результатів та їх інтерпретації. Стиль викладу чіткий і лаконічний.

**Доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародної економіки
та світового господарства
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна**

Григорій Задорожний